

Bài 21: Vùng đất phía nam từ đầu thế kỉ X đến đầu thế kỉ

1. Diễn biến cơ bản về chính trị của vùng đất phía Nam từ đầu thế kỉ X đến đầu thế kỉ XVI

*Khu vực Nam Trung Bộ:

- Năm 1069, thời Lý, vua Chăm-pa đã nhường ba châu: Bố chính, Địa Lý, Ma Linh cho Đại Việt.
- Cuối thế kỉ XIII, Chăm-pa, Đại Việt cùng nhau kháng chiến chống quân Mông-Nguyên thiết lập mối quan hệ hòa hiếu.
- + Năm 1306 Chế Mân kết hôn với công chúa Huyền Trân của Đại Việt. Cát châu Ô, châu Rí (phía Nam Quảng Trị - Thừa Thiên Huế) làm sính lễ.
- + Năm 1307 châu Ô, châu Rí đổi tên thành châu Thuận, châu Hóa.
- Nửa sau thế kỉ XIV đến thế kỉ XV xung đột giữa hai nhà nước phong kiến Chăm-pa, Đại Việt dẫn đến sự sáp nhập các vùng Chiêm Động, Cổ Lũy, Vi-giay-a vào Đại Việt.

*Khu vực Nam Bộ:

- Vào thế kỉ VII vương quốc Phù Nam suy yếu và bị Chân Lạp xâm chiếm, vùng đất Nam Bộ thuộc quyền cai quản triều đình Chân Lạp.
- Vào thời kì Ăng-Co triều đình chỉ tập trung phát triển vương quốc ở khu vực Biển Hồ, dân cư cũng theo đó mà tập trung về. Vùng đất Nam Bộ bị bỏ hoang từ đó. Từ thế kỉ X- XV, vùng Nam Bộ Việt Nam ngày nay gần như không có dấu chân người.
- Cuối thế kỉ XVI, tình trạng hoang dã này vẫn tiếp tục tồn tại cho đến khi người Việt vào khai phá.

2. Tình hình kinh tế, văn hóa vùng đất phía Nam từ đầu thế kỉ X đến đầu thế kỉ XVI

a. Tình hình kinh tế

- Nông nghiệp:

- + Cây lúa giữ vai trò nuôi sống dân Chăm-pa và những lớp dân di cư từ Đại Việt vào phía Nam.
- + Vào thế kỉ X, nghề đánh cá tiếp tục phát triển nhờ biển khơi và kỹ thuật đóng thuyền.

- **Thủ công nghiệp:** Một số nghề thủ công duy trì và phát triển: đồ gốm, dệt vải, đóng thuyền,..

- **Thương nghiệp:** các công đồng cư dân ven biển còn buôn bán sản vật, trao đổi hàng hóa với thương nhân nước ngoài.

b. Văn hóa

- Từ Quảng Bình đến Phú Yên, người Việt, Chăm cùng sinh sống hòa thuận, tạo nên cộng đồng cư dân mới, hòa nhập về văn học. Đời sống bình yên nên dân số tăng vào thế kỉ XV.
- Khi đến vùng cư trú mới, bên cạnh tín ngưỡng truyền thống dân tộc, người Việt tôn trọng và tiếp thu tín ngưỡng người Chăm.
- Nhiều phong tục độc đáo thể hiện sự hòa nhập giữa hai nền văn hóa xuất hiện. Nhiều đền, tháp Chăm trở thành nơi thờ cúng chung của cả người Việt và Chăm.